

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра іноземної філології та перекладу

СИЛАБУС
ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ / LINGUOCULTUROLOGY

Інформація про викладача	
Викладач	Тимошук Наталія
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Адреса кафедри	м. Вінниця вул. Театральна, 21
Контактний телефон	+38(0432)55 04 21
E-mail:	n.tymoshchuk@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2025/2026
Анотація курсу	<p>Відношення мови й культури – актуальна тема у сучасній лінгвістиці. Не викликає жодного сумніву той факт, що мова й культура не існують одна без одної, що вони нероздільні. Зробити певний внесок у підтвердженні цієї тези покликаний новий напрям у мовознавстві – лінгвокультурологічний, оскільки формування однієї з актуальних антропологічних курсів – лінгвокультурології – стало закономірним підсумком опрацювання проблеми кореспонденції мови й культури.</p> <p>Відповідно, курс «Лінгвокультурологія» має як теоретичний, так і прикладний характер.</p> <p>Метою викладання навчального освітнього компонента «Лінгвокультурологія» є формування системи сучасних лінгвокультурних знань, органічно поєднуючи вивчення національної культури як чинника, що визначає світосприйняття народу, з філологічною метою – засвоєнням достатнього за обсягом активного лексичного матеріалу. Тому система сучасних лінгвокультурних знань містить знання про специфіку мовних картин світу й відповідних особливостей мовної поведінки носіїв мови, уміння щодо застосування набутих знань на практиці іншомовного спілкування і перекладу, адекватний лінгвокультурний аналіз іноземної мови й мовлення.</p> <p>Завдання курсу: описати культурний простір двох і більше мов і культур крізь призму мови й мовлення; визначити специфіку культурного фону комунікативного простору кожної із зіставлених мов;</p>

	встановити способи, якими кожна з мов втілює у мовних одиницях, зберігає і транслює культуру; виявити подібності й відмінності у втіленні в живій національній мові матеріальних культур і менталітету; розвивати лінгвокультурологічну компетенцію та набуття знань, що необхідні під час дослідження мови.
Мова викладання	Українська мова
Результати навчання	застосовувати методи лінгвокультурології для аналізу мовних одиниць; оперувати базовими поняттями та категоріями лінгвокультурології; характеризувати національно-мовну картину світу, визначати її елементи; здійснювати аналіз структури лінгвокультурного типу; будувати структурну модель концепту; здійснювати лінгвокультурологічний аналіз фразеологізмів та мовних фігур; виділяти та характеризувати лінгвокультури; визначати символи та архетипи; розмежовувати концепти, константи та ментефакти; розрізняти та класифікувати стереотипи та прецедентні феномени.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	Бальна оцінка	
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття			самостійна робота студентів
Тема 1. Історія виникнення лінгвокультурології	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 2. Теоретичне підґрунтя лінгвокультурології	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 3. Базові поняття лінгвокультурології.	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 4. Основоположні концепції лінгвокультурології	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 5. Взаємозв'язок мови та культури	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 6. Поняття картини світу в лінгвокультурологічному вимірі	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 7. Людина Мовна в етнокультурному вимірі	12	2	2	8	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 8. Мовна особистість і лінгвокультурний типаж	12	4	4	4	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 9. Фразеологія та мовні	14	4	4	6	В, УД, Т,	7

фігури в системі лінгвокультурних засобів					РМГ, ПЗ	
Тема 10. Лінгвокультуреми, символи та архетипи в національній культурі	14	4	4	6	В, УД, Т, РМГ, ПЗ	7
Тема 11. Ментефакти, концепти та константи в аспекті лінгвокультурології	14	4	4	6	Т, Д, ПЗ УД.	7
Тема 12. Спільне та відмінне при об'єктивації концептів британської та української лінгвокультур	14	4	4	6	Т, П, ПЗ УД.	7
Індивідуальне завдання	28			28	ІЗ	16
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						
Поточний контроль / критерії оцінювання	<p>Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. УД – участь у дискусії – 2 бали. Т – тестування – 1 бал. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. Д – доповідь – 2 бали. П – презентація – 2 бали. ПЗ – письмові завдання – 2 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 16 балів (участь у наукових заходах – 10 балів; есе – 6 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.</p>					
Основні літературні та інформаційні джерела	<ol style="list-style-type: none"> Білецька І. О. Мова і культура як основні категорії лінгвокультурології. <i>Veda a perspectivy</i>. 2022. № 6 (13). С. 282–286. Бондаренко А. Лінгвокультурологія: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 197 с. Марчук Л.М., Сукаленко Т.М., Вдовиченко Н.В., Сірант А.М. Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 196 с. Матузкова О. П. Лінгвокультура та переклад. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 226 с. Тимошук Н.М. Концептосфера заголовків сучасних англomовних бестселерів. <i>Філософія мови та нові тенденції в перекладознавстві й лінгвістиці: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції</i>, 2021. С. 203-206. 					
Політика освітнього компонента						
Організація навчання	<p>Організація навчального процесу відбувається відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».</p> <p>Вид навчання – лекційні та практичні заняття із використанням інноваційних і дистанційних технологій.</p> <p>Відвідування здобувачами вищої освіти ВТЕІ ДТЕУ усіх видів занять здійснюється згідно з розкладом і є обов'язковим. Викладач перевіряє відсутність здобувача на початку кожного заняття. Факт відсутності документально оформлюється в Журналі академічної групи.</p> <p>За кожен тему викладач виставляє бал відповідно до критеріїв оцінювання.</p>					

	Аудиторна самостійна робота проводиться в аудиторії під безпосереднім керівництвом викладача і в його присутності. Зміст позааудиторної самостійної роботи та критерії оцінювання прописані вище (див. розділ «Поточний контроль /критерії оцінювання»).
Відпрацювання пропусків занять	Здобувачі вищої освіти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються через виконання письмових завдань.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Дотримання політики академічної доброчесності є обов'язковою відповідно до положення «Про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти». Здобувачі вищої освіти повинні САМОСТІЙНО виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей), уникаючи академічного плагіату, самоплагіату, академічного шахрайства; фабрикації; фальсифікації, списування, обману, хабарництва. <u>Під час контрольних заходів порушенням вважається:</u> використання заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); проходження процедур контролю знань підставними особами; списування; повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: оголошення попередження; повторне проходження оцінювання (іспит, тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування з інституту. Викладач зобов'язується використовувати чіткі і зрозумілі методи оцінювання, вчасно інформувати та обґрунтовувати отримані бали для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень.
Інші складові політики компоненту	Здобувач зобов'язаний: сумлінно готуватись до всіх практичних занять та виконувати всі завдання, що виносяться на самостійну роботу. бути активним продовж заняття та толерантним в процесі спілкування з викладачем та одногрупниками.

	<p>брати активну участь у науковій роботі. Здобувач вищої освіти повинен неухильно дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ВТЕІ ДТЕУ, етики ділового спілкування, взаємоповаги між здобувачами та викладачами.</p>
--	---

Затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу (протокол № 13 від 23.12.2024).

Науково-педагогічний працівник

Наталія ТИМОЩУК

Завідувач кафедри

Наталія ІВАНИЦЬКА